

pak je predstavljena kot pomožna večšina, s pomočjo katere je mogoče uresničiti glavni cilj. Takšna strategija nato nastopi v vajah, ki so težavnostno manj zahtevne in namenjene utrjevanju snovi pred prestopom na višjo zahtevnostno raven.

- Posebnost v zaporedju vaj predstavlja tretja vaja (*anekdota*), ki s svojo specifično strukturo (tj. »izdelava po točkah«) opredeljuje enega od glavnih ciljev večine naslednjih vaj bodisi na ravni utrjevanja ali poglobljanja snovi.

Izhajajoč iz zmožnosti analize, evalvacije, selekcije in sinteze kot temeljnih izhodišč znotraj znanega retoričnega koncepta o *govornikovih opravilih* (tj. *officia oratoris*)⁷, Babič sklene, da princip izdelave po točkah »ni postranski prijem, ampak temeljni način dela, ki mora bodočemu govorniku priti v kri« (Babič 2006: 84). Šele tovrstno urjenje »iz učenca v govorniški šoli naredi govornika« (ibid.). Prav vztrajno ponavljanje in uporaba v različnih okoliščinah namreč omogočita, da učenec dejansko ponotranji strategije razvrščanja argumentov, s čimer postane »sposoben tiste govorniške razčlenitve snovi, ki omogoča presojo posameznih sestavin, nato izbor na podlagi ciljev govora in nazadnje sestavo« (ibid.).

18

Ob koncu hitrega orisa razvoja in značilnosti govorniških predvaj, na kratko spregovorimo še o *govornih deklamacijah*, ki smo jih omenili kot naslednji korak na ravni urjenja v govorništvu in so pomenile obvladovanje tako retoričnega sistema v celoti kot tudi različnih konkretnih tehnik in strategij glede na specifično retorično situacijo.⁸ Grki so take govorne vaje imenovali *meléte*. V Rim so prišle s posredovanjem helenističnih grških retoričnih šol in so se ob zatonu političnega govorništva (ko ni bilo več priložnosti za javno govorjenje) razširile kot temeljne vaje za urjenje in pripravo na govorniški in odvetniški poklic. Učenci so se v deklamacijah vedno urili pred izbranim občinstvom, ki so ga sestavljali učitelj in sošolci, pogosto pa tudi starši in drugi obiskovalci. Retorske šole so bile ob določenih dnevih namreč odprte za javnost in kadar so se med seboj pomerili tudi učitelji (kar ni bilo redko), so bili tovrstni nastopi dobro obiskani. Rimljani so gojili dve vrsti deklamacij in njihovo poimenovanje se je uveljavilo s *Seneko starejšim*, rimskim učiteljem govorništva iz 1. stol. n. št., ki je o njih napisal razpravo *Controversiae* (skupaj z dodatkom *Suasoriae*). Gre za zbirko deklamacij, kjer Seneka starejši predstavlja svoje poglede na tovrstno urjenje v rimskih govor-

7 Prim. op. 1 na str. 45.

8 Več o deklamacijah tudi v Senegačnik (2001: 300–303).